1848. № 143.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 11 JULI.

De prijs der Advertentiën is, van een tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Het herzienings-ontwerp van het ministerie DONKER-CURTIUS.

—

VII.

In het bekende voorstel van 1844 vond men onder de afdeeling: *Van de begrooting der uitgaven van het Rijk*, de volgende bepaling:

»De Koning doet jaarlijks aan de »Staten-Generaal een uitvoerig verslag »geven der uitgaven en ontvangsten »voor het laatst gesloten finantiëele »jaar en stelt hun de goedkeuring *bij* »*de wet* voor."

De Memorie van Toelichting teekende bij dit artikel aan:

»Het verslag dat wij meenen behelst »de rekening, die, sluitende op de be»grooting, echter veel uitvoeriger »moet zijn, dan de uitvoerigste begroo»ting mag wezen. De rekening der »uitgaven verantwoordt het gebruik »van 't geen als een algemeene post »op de begrooting voorkwam, in de »bijzonderheden. De middelen worden »niet dan onder beding dier regtvaar»diging aangewezen. De begrooting »wordt aangenomen op grond van ver»moedelijke behoeften; eerst het on»derzoek der gedane uitgaven leidt »tot kennis der werkelijke huishou»ding. *Begrooten* is *een plan ra*»*men*; de *rekening beoordeelen* is *de* »*uitvoering van het plan keuren*. »De beslissing der Wetgevende Magt »kan bij het laatste minder nog dan »bij het eerste worden gemist. Bij »het begrooten *vragen* de ministers »eenvoudig, met opgave van redenen; »wat beteekent of hoe werkt, zoo de »rekening niet moet worden gewet»tigd, hunne grondwettige aansprake»lijkheid? Het vaststellen der be»grooting is slechts de aanvang eener »regeling, die met bekrachtiging der »rekening wordt voltooid."

De commissie van 17 maart stelde het artikel aldus:

»Aan de Staten-Generaal wordt, op »de wijze door de wet te bepalen, »rekening en verantwoording van de »staatsinkomsten en uitgaven gedaan."

De commissie lichtte toe:

»In art. 116 nemen wij gaarne de uit»drukking over van het zoo even ge»noemde verslag." (Namelijk het verslag der Tweede Kamer van 16 maart.) »Het kon in overweging komen, of »het gewigt der zaak niet eenige »grondbepaling over den vorm eisch»te. Aan den anderen kant is dat »gewigt zoo algemeen erkend, dat »men in de zorg van den wetgever »kan berusten. Het strengste en werk»zaamste stelsel van verantwoording »zal gewis in Uwe Majesteit een' voor»stander vinden."

Het ministerie *Burgerlijken Zin* stelt eenvoudig voor:

»De verantwoording van de staats»uitgaven en inkomsten wordt, onder »overlegging van de door de Reken»kamer goedgekeurde rekening, aan »de Staten-Generaal gedaan.

»Het *slot* der rekening wordt door »de wet vastgesteld."

De *Toelichting* hierop luidt aldus:

»Het kan wel door het vaststellen »eener zoogenaamde rekenwet de be»doeling niet zijn, om de Algemeene »Rekenkamer tot een bloot ligchaam »van becijfering te doen afdalen. Zij »moet ook vooraf beoordeelen, of de »aangevraagde credieten blijven bin»nen de grenzen der begrooting of »der credietwetten. Het kan de be»doeling niet zijn de Staten-Generaal »te roepen om elken post van uitga»ven arithmetisch te onderzoeken en »goed te keuren. De rekening aan »de Staten-Generaal overgelegd, moet »haren steun vinden in de goedkeu»ring der Rekenkamer. Maar buiten »de eigenlijk gezegde cijfers, buiten »de vergelijking dier cijfers met de »begrootingen, blijft er eene zedelijke »verantwoordelijkheid over ten op»zigte der noodzakelijkheid van de »gedane uitgave. Het is die zede»lijke verantwoordelijkheid, welke de »Wetgevende Magt moet beoordeelen. »Zij moet beslissen of de voorschrif»ten, door de hoofden der departe»menten gegeven, doelmatig waren, »zoodat deze het vertrouwen der wet»geving kunnen blijven genieten.

»Voor de uitvoering intusschen dier »voorschriften, voor zooverre dezelve »buiten het bereik van de hoofden »der departementen is, kunnen deze »niet verantwoordelijk zijn. Niemand »toch is tot het onmogelijke gehou»den. Ziedaar den geest waarin de »regering de rekenwet verstaat."

Dus ook hier weder toont het ministerie *Burgerlijken Zin* zijnen transigerenden en reactionnairen geest. Men *spreekt* wel in de zoogezegde toelichting van eene »zoogenaamde rekenwet;" maar men *geeft* er geene. »Het kan," zegt het, »de bedoeling »niet zijn de Staten-Generaal te roe»pen om elken post van uitgaven arith»metisch te onderzoeken en goed te »keuren." Hoe zal men, *zonder* onderzoek van »elken post van uitga»ven" weten, of er *te regt* is uitgegeven? Onderzoek van elken post is volstrekt noodig om tot de zekerheid te geraken, dat er niet slechts goed *geraamd*, maar ook, naar die raming, goed *uitgegeven* werd; dat er, zelfs binnen de grenzen der begrooting, niet te veel of op verkeerde wijze werd uitgegeven. De begrooting behelst het *maximum* der uitgaven; niet wat uitgegeven *moet* worden, maar wat, des noods, uitgegeven *mag* worden. »De begrooting" zeiden de Negenmannen te regt, »wordt aangenomen op grond van *ver*»*moedelijke* behoefte." Maar de juistheid van het vermoeden moet *gestaafd* worden en zonder onderzoek van elken post van uitgaven kan de juistheid van het vermoeden nooit gestaafd worden.

Er is dus hier geenszins — gelijk het ministerie *Burgerlijken Zin* het wil doen voorkomen — sprake van »*zedelijke* verantwoordelijkheid", (eene van die onbepaalde en vage uitdrukkingen die alles beteekenen, wat men ze *wil* laten beteekenen), maar wel degelijk van eene *wettelijke* verantwoordelijkheid. Er is noch van »doelmatigheid" nog van »vertrouwen" sprake, maar van *wettigheid*, van *geoorloofd* of *ongeoorloofd* gebruik, van »verantwoording van het gebruik »van 't geen als een *algemeene post* »op de begrooting voorkwam, *in de* »*bijzonderheden*." Daarom kunnen wij geen genoegen nemen met dat:

»Het *slot der rekening* wordt door »de wet vastgesteld,"

waarmede het ministerie *Burgerlijken Zin* ons wil afschepen. Niet *het slot der rekening* maar de *jaarlijksche rekening* moet bij de wet worden goedgekeurd. Met het cijfer, met de uitkomst verantwoordt men niets. Men moet *het gebruik* verantwoorden en dit tot in de kleinste onderdeelen. De natie heeft, dunkt ons, leergeld genoeg betaald, om zich niet langer met »*zedelijke* verantwoordelijkheid" en »vertrouwen op de doelmatigheid" van de voorschriften der hoofden van de ministeriëele departementen te vrede te stellen.

Om dezelfde reden kunnen wij ons ook geenszins vereenigen met art. 59 § 2 van het regerings-ontwerp: »*Het* »*slot* der koloniale rekening wordt »bekrachtigd door de wet." En hier zijn zelfs de *begrootingen*, de *ramingen* der »vermoedelijke behoeften" aan de medewerking der vertegenwoordiging onttrokken. In het koloniale huishouden, zal, ook onder het ministerie *Burgerlijken Zin*, de regel voor regt gelden:

Car tel est notre plaisir.

Niet alleen dat de *rekening* niet wordt gewettigd, maar zelfs niet de *regeling der uitgaven*.

Het *liberale* ministerie DONKER-CURTIUS wil derhalve even weinig rekenpligtigheid en verantwoording van het finantiëel beheer, als het *vader-*

-lijke ministerie VAN MAANEN of de *behoudende* ministeriën VAN RAPPARD en VAN HALL.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Hamburg 6 juli. Naar men verneemt zullen ten gevolge der bepalingen van den tusschen Duitschland en Denemarken gesloten wapenstilstand, tien dagen na zijne ratificatie de vrijlating der in Kopenhagen teruggehouden Duitsche schepen, en zes dagen na de ratificatie de opheffing der blokkade van de Duitsche havens plaats hebben.

Bremen, 6 Juli. Uit Weenen schrijft men, dat de oorlog in Italië met alle ten gebode staande middelen zal worden voortgezet en dat men aan de voorstellen des vijands geen gehoor heeft gegeven. De beurs blijft desniettemin vast en men ontvangt van verschillende zijden orders tot het aankoopen van fondsen en spoorwegactiën. De graanprijzen hebben voor eenige dagen eene verlaging van ¼ fl. ondergaan met verkoopers. In Hongarije is reeds een aanvang gemaakt met maaijen en men ziet daar een gezegenden oogst te gemoet. De verkiezingen in Oostenrijk vallen over het algemeen minder gunstig uit, hetgeen ontevredenheid verwekt. Brieven uit Praag melden, dat de baron *Vilana* bij voortduring bekentenissen aflegt, terwijl de andere in hechtenis genomene personen steeds een hardnekkig stilzwijgen bewaren. Over de gebeurtenissen aldaar ligt nog een sluijer; het zonderlingst schijnt het gedrag van graaf *Thun*. De dag der opening van den rijksdag zal eerst na de aankomst van alle Gedeputeerden bepaald worden.

Een schrijven uit Innsbruck meldt, dat de verhandelingen van den landdag van dag tot dag meer belangstelling inboezemen. De vier eerste paragrafen van staatsregeling zijn aangenomen; zij luiden: Tyrol zal een eenig, ondeelbaar land der Oostenrijksche monarchie zijn. Tyrol handhaaft zijne eigene zelfstandigheid, op grond der oude staatkundige regten, in zoover deze niet met de bepalingen van den rijksdag in tegenspraak zijn; het orgaan dezer zelfstandigheid is de provinciale landdag; de provinciale landdag bestaat uit de vier standen.

Berlijn, 7 juli. De officiëele courant bevat thans de wet, waarbij elk lid der constituerende Pruisische vergadering, die een bezoldigd staatsambt of eene bevordering in de staatsdienst aanneemt, zitting en stem in die vergadering verliest en slechts zijne plaats door eene herkiezing kan terug erlangen.

— Gisteren werd hier de wapenstilstand van drie maanden met Denemarken gesloten tusschen den heer *von Manderström*, die uit Stockholm overkwam (met den van hier gezonden heer *von Pourtalès*) en tusschen den Pruisischen minister van Buitenlandsche Zaken. De tijding daarvan wordt heden avond naar *Wrangel* afgezonden. Dit berigt is officiëel.

ENGELAND.

Londen, 8 juli. In de zitting van het Lagerhuis vroeg de heer *Monsell* of het gouvernement berigt had ontvangen aangaande het uitbarsten der cholera te St. Petersburg en of er in Ierland maatregelen genomen waren tegen den mogelijken inval dier vreeselijke ziekte aldaar. Lord *Morpeth* antwoordde, dat de laatste tijdingen uit St. Petersburg de nadering der cholera deden voorzien, maar dat men van hare uitbarsting in die stad geen officiëel berigt ontvangen had.

FRANKRIJK.

Parijs, 7 juli. Men verhaalde ter beurze, dat in den afgeloopen nacht, tusschen eene patrouille van de mobile garde en eenige opstandelingen, bij Montmartre een gevecht had plaats gehad, waardoor 5 van laatstgenoemden moeten gesneuveld zijn. Ook verhaalt men, met betrekking tot de plegtigheid van gisteren, dat een helsch werktuig, gelijk aan dat van *Fieschi* zou gevonden zijn, hetgeen tot verderf van de Nationale Vergadering scheen bestemd te wezen. Meer dan een gerucht is dit echter niet.

— Een vertegenwoordiger zal in de Nationale Vergadering aandringen op een onderzoek, aangaande de dagelijksche uitgaven ten stadhuize. Men verzekert, dat er soms tot 1500 personen daags aan de mairie van bedeeld zijn, en dat de uitgaven op sommige dagen tot 7200 francs stegen.

— Gisteren heeft men, na een naauwkeurig onderzoek, in een kelder van zeker huis in de straat St. Jacques, 150 geweren ontdekt. Een der gevangenen van de Tuileriën had dit geopenbaard.

— Bij de opening van de zitting der Nationale Vergadering van heden, biedt de generaal *Oudinot* in naam van het committé van oorlog, een wetsontwerp aan, strekkende tot het oprigten van een kamp van 50,000 man op het veld Mars. De generaal *Cavaignac* verklaart daarop, dat hij gemeend had, niet te moeten wachten op het besluit der Vergadering, ten deze; maar dat nu reeds 50,000 man rondom Parijs verzameld zijn. Op eene interpellatie, door den heer *Trousseau* gedaan, nopens den staat van beleg en de maatregelen tegen de dagbladen genomen, antwoordde de generaal *Cavaignac* nagenoeg het volgende: »De tegen vele organen der drukpers genomen maatregelen zijn, inderdaad, zeer hard; maar de vraag is, of ze noodig waren, en gij zult daaromtrent beslissen. Maar ik gevoel mij zoo sterk door de openbare meening ondersteund (*langdurige toejuiching*), dat ik meen, dat de staat van beleg *nog lang* gehandhaafd moet worden. Wanneer, ten gevolge der nog te nemen maatregelen, de regering zich genoegzaam tegen de misbruiken der drukpers gewapend zal achten, zal zij niet aarzelen haar al die vrijheid, welke met onze instellingen overeenkomt, terug te geven." De heer *Babeau-Laribière* vraagt daarop, waarom de *Moniteur* een berigt aan de dagbladschrijvers bevatte, waarbij hun wordt kennis gegeven; dat zij zich naar de drukpers-wet van 1830 gedragen moeten. Daarop antwoordde de generaal *Cavaignac*, dat de Parijssche drukpers niet de meest gevaarlijke was: immers was die der departementen veel meer te duchten, weshalve hij gemeend heeft maatregelen daartegen te moeten nemen. Tijdens den staat van beleg had hij gemeend de Vergadering niet te moeten raadplegen, over de tegen de drukpers te nemen maatregelen; intusschen kon de regering niet geheel ongewapend blijven, en daar de voorloopige regering de september-wetten afgeschaft had, scheen het hem toe, dat die afschaffing de wet van 1830 weder in leven had doen treden. Ten slotte verzocht hij de Vergadering nogmaals te mogen herinneren, dat zoodra de omstandigheden het mogten veroorloven, de drukpers weder vrij zoude worden als voorheen. [*Deze verklaring wordt van alle kanten toegejuicht.*]

ITALIE.

Het berigt, dat de stad Messina op nieuw door de citadel gebombardeerd was, is onjuist. Toen het berigt daarvan te Napels bekend werd, zond de admiraal *Baudin* onmiddellijk twee vaartuigen naar Messina, die daar den 18den juni het anker wierpen. De aankomst van deze schepen bragt daar groote sensatie te weeg. De stad, half verwoest en door hare inwoners verlaten, vertoonde een droevig schouwspel: geheele wijken zijn niets dan een hoop ruïnen; doch de ijver en de geestdrift der bevolking verleent aan deze verwoeste straten leven en beweging. De zaak der Siciliaansche vrijheid kost Messina veel, doch de uitslag van den strijd voor de vrijheid is echter niet twijfelachtig meer.

De insurrectie in Calabrië neemt van dag tot dag toe.

De Sicilianen zijn met 26 stuks geschut te Paola en Pizzo geland; reeds hebben eenige schermutselingen plaats gehad. Generaal *Busaco* is geheel geslagen; men zegt dat hij gesneuveld is. *Nunziante* is te Monteleone nog altijd ingesloten. Onder de koninklijke troepen begint de desertie veld te winnen. La Mongrana, eene koninklijke wapenfabriek is in de magt der insurgenten. De wegen zijn afgesneden en de bruggen vernield. Men schat het aantal Calabrezen, die de wapens hebben opgevat, op 32,000.

Den 1sten juli moesten de Kamers te Napels geopend worden. Vele Gedeputeerden zullen echter ontbreken en men twijfelt er aan, of de Kamers voltallig genoeg zijn zullen, om te kunnen beraadslagen.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, 8 juli. Z. M. heeft jhr. *H. W.* baron *van Aylva van Pallandt*, op verzoek, eervol ontslagen als lid van den Raad van State, en hem tevens benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst.

— Z. M. heeft den heer mr. *J. Gockinga*, president van het provinciaal geregtshof in Groningen, op het daartoe door hem gedaan verzoek, onder toekenning van pensioen, eervol als zoodanig ontslagen.

— Men meldt ons, dat aan boord van de *Juno* zijn geplaatst de luitenant der 1ste klasse *van Hasselt*, als eerste officier, de 2de luitenant der mariniers *Stumphuis;* en op de Prins van *Oranje* de kapitein *Ernst.* De fregatten Prins van *Oranje*, kapitein ter zee *J. F. D. Bouricius*, *de Sambre*, kapitein ter zee, *H. Ferguson*, en de korvet *Juno*, kapitein ter zee *W. Stort*, zullen den 10den juli naar zee zeilen, om tot den 10den augustus in de Noordzee langs de kusten van Nederland te kruissen. De correspondentie zal door een der schoeners met den wal gaande worden gehouden.

De luitenant der 1ste klasse *de Vaijnes van Brakel* is op non-activiteit gesteld.

Vermoedelijk zal worden geplaatst de luitenant der 1ste klasse *van der Moore*, als 1ste officier op de *Boreas*, welke op 1 october naar Oost-Indië bestemd is; terwijl de luitenant der 1ste klasse *J. Spanjaard* tot kommandant van Zr. Ms. instructievaartuig *Urania* zal worden benoemd. (*U. C.*)

's Gravenhage, 8 juli. In de vergadering der provinciale staten van Zuid-Holland, op heden gehouden, is in plaats van den ridder *van der Heim van Duivendijke*, die schriftelijk voor zijne benoeming tot lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal bedankt heeft, bij eene derde stemming in zijne plaats gekozen de heer *van Dam van Noordeloos* te Rotterdam, met 43 stemmen, tegen den heer *Æ.* baron *Mackay* met 24 stemmen, zijnde 1 blanco billet gevonden. De heer *van Dam van Noordeloos* evenwel bedankende, is weder bij eene derde stemming gekozen de heer *Æneas* baron *Mackay*, met 35 stemmen tegen 33, op den heer *Lotsy* te Dordrecht uitgebragt, zijnde 1 blanco billet gegeven.

De baron *Mackay* heeft zich bereid verklaard, de betrekking van lid der Tweede Kamer te aanvaarden.

— De provinciale staten van Zeeland hebben als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen den heer mr. *J. F. Bijleveld.*

Rotterdam, 8 juli. De Provinciale Staten van het hertogdom Limburg hebben in hunne vergadering van den 6den dezer, tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gekozen, de heer *Geradts*, raadsheer bij het provinciaal geregtshof van Limburg, en zulks ter vervanging van den heer *Beerenbroek.* Deze benoeming geschiedde bij twee stemmingen; de eene ter vervanging van den heer *Beerenbroek* tot de maand october, het tijdstip waarop zijn mandaat expireerde, en het andere voor de benoeming van een afgevaardigde, die van de maand october voor drie jaren zitting zal nemen. Voor de eerste benoeming vereenigde de heer *Geradts* 20 van de 37 stemmen op zich, terwijl hij voor de tweede 22 van de 37 stemmen verkreeg.

— Naar men verneemt moet een zeker ambtenaar van de stedelijke belasting alhier, gisteren, krachtens bevel der arrondissements-regtbank in het huis van arrest zijn gebragt. Zijne functie was, den accijns te ontvangen ten behoeve van de stad, van boter, vleesch, turf enz. Het moet ontdekt zijn, dat hij, als men b. v. 40 ℔ boter kwam aangeven, waarvan de belasting bedraagt een stuiver per pond, en dus 40 stuivers ontving, op zijn boek slechts 10 ℔ verantwoordde en zoo ƒ 1.50 niet verantwoordde. Deze praktijk moet hij reeds zeer lang gedreven hebben. (*N. R. C.*)

Breda, 7 juli. Het was gisteren naauwelijks algemeen bekend, dat onze hooggeschatte en algemeen beminde stadgenoot, de heer mr. *L. D. Storm*, tot lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal was gekozen, in plaats van den heer mr. *P. Gouverneur* of in den avond van dien dag bragten heeren leden van het met lof bekende harmonie-gezelschap, onder de zinspreuk *Vlijt en Volharding*, eene luisterrijke serenade met fakkellicht voor de woning van den heer *Storm*, waarbij de heerlijkste muzijkstukken werden uitgevoerd en welke serenade ruim een uur heeft geduurd, door een' schoonen zomer-avond begunstigd werd en alzoo eene ontzaggelijke volksmenigte op de been bragt.

Heden avond was de zaal van het harmonie-gezelschap, boven het van ouds bekende koffijhuis, *het gouden kruis*, bij den heer *Hooijmans*, ter eere van hun honorair lid, den heer *Storm*, geïllumineerd, en heden morgen vroegtijdig wapperde reeds de nationale vlag uit dit gebouw. Heden avond werden op de net gedrapeerde bovenzaal verscheidene heerlijke muzijkstukken uitgevoerd door bovengenoemd gezelschap; men merkte op, een rondom met nationale vlaggen versierd chassinet, met het opschrift *hulde aan ons lid den waardigen Storm!* Deze genoegelijke bijeenkomst werd door vele notabele ingezetenen dezer stad bijgewoond.

— Heden namiddag werd er Koning geschoten door het handboogschutters-gezelschap *Vriendenkring*, gevestigd alhier, waarvan de uitslag was, dat de heer *Josephus Verbiest* de meeste punten behaalde en alzoo met luide toejuichingen door de leden van het gezelschap tot Koning geproclameerd werd, hetwelk Z.Ed. zeer minzaam beantwoordde. (*N. R. C.*)

† *Sprang, 6 juli.* Uit deze gemeente is andermaal een adres aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal door een aantal burgers meest alle hoofden van huisgezinnen geteekend, verzonden, luidende aldus:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Geven met verschuldigden eerbied te kennen de ondergeteekenden, burgers te Sprang (Noord-Braband.)

Dat zij zich volkomen vereenigen met de gronden ontwikkeld in de beide adressen aan den Koning ingediend, ook voorkomende in het tijdschrift *Christelijke Stemmen*, no. 12, juni 1848.

Het eerste betrekkelijk de *vrijheid van godsdienst en onderwijs*, het andere de *afschaffing van slaven* in de Overzeesche volkplantingen.

Dat zij U Edel Mogende verzoeken, tot het daarstellen der onderstaande bepalingen in genoemde adressen voorkomende wel te willen medewerken.

Art. 163 in de gewijzigde grondwet aldus in te rigten: »Geen openbare godsdienst mag worden belemmerd, *dan ingeval zij de rust verstoort.*

Art. 191 zoo als het aanvankelijk door de staatscommissie was daargesteld *onveranderd* te willen aannemen. Verder te willen bepalen dat het geven van het onderwijs dadelijk na de afkondiging der veranderingen in de grondwet, *vrij zal zijn*, en dat de afkondiging zal vergezeld gaan van zoodanige voorloopige bepalingen, omtrent de bevoegdheid van onderwijzers, voor zooveel hunne bekwaamheid betreft, als de regering zal vermeenen te behooren.

Tevens geven zij U Edel Mogende in overweging in de gewijzigde grondwet, de volgende bepalingen, nopens de afschaffing van slaven, te doen inlasschen, als:

»Geen slavenhandel noch slavernij, wordt in Nederland en deszelfs volkplantingen geduld."

Een voorstel van wet de schadeloosstelling als gevolg van deze bepaling regelende, wordt voorgedragen in de eerstvolgende zitting der Staten-Generaal, volgende op de afkondiging der veranderingen in de grondwet; uiterlijk binnen twee jaren na die afkon-

diging heeft de slavernij alom van regtswege opgehouden te bestaan.

't Welk doende enz.
Volgen de handteekeningen.

Groningen, 7 *juli*. De staten dezer provincie hielden heden hare tweede vergadering, in welke men is overgegaan tot het verkiezen van een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, hetwelk den volgenden uitslag had: de heeren mr *A. Oudeman*, 1ste stemming 12, 2de stemming 19; jhr. mr. *M. Bakker*, 1ste st. 6, 2de st. 8; *W. L. de Sturler*, 1ste st. 3, 2de st. 2; *J. de Sitter*, 1ste st. 3, 2de st. 2; *H. H. de Haan*, 1ste st. 2, 2de st. 1; jhr. mr. *O. Q J. J. van Swinderen*, 1ste 1, 2de st. geene; *G. Reindiks*, 1ste st. 1, 2de st. geene; mr. *H. Nienhuis*, 1ste st. 1. 2de st. geene; *J. Homon*, 1ste st. 1, 2de st. geene; mr. *A. J. van Roijen*, 1ste st. 1, 2de st. geene; mr. *D. R. Wijckerheld Bisdom*, 1ste st. 1, 2de st. geene. Zoodat mr. *Arnoldus Oudeman* benoemd is tot lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, ter vervanging van den heer mr. *C. Star Busman*.

(*N. R. C.*)

† *Leeuwarden*, 8 *juli*. De verkiezing van een lid der Tweede Kamer door de Provinciale Staten van Friesland in plaats van den heer *Telting*, die met alle bescheidenheid verzocht had maar niet weder in aanmerking te komen, is niet zeer gelukkig uitgevallen. De eerste keuze viel op den heer jhr. *Vegelin van Claerbergen*. Deze heeft voor de benoeming bedankt, hetwelk velen nog al verstandig vinden. Tot eene andere keuze overgaande, is de heer mr. *B. Albarda*, advocaat alhier, tot volksvertegenwoordiger geroepen. De heer *Albarda* heet liberaal; maar het is eene geusurpeerde reputatie van liberaliteit die hij geniet. Waaruit toch maakt men op, dat hij tot de liberalen behoort? Uit zijn gedrag misschien, als lid van de dubbele Kamer in 1840? Die zich dat herinnert, zal thans wel niet veel goeds van hem verwachten. Hoogstens kan men den heer *Albarda* rangschikken onder de hinkende liberalen, maar met zulken hebben wij niet veel op gehad, en in den tegenwoordigen tijd minder dan ooit. Indien de regtstreeksche verkiezingen reeds waren ingevoerd, gelooven wij niet, dat de heer *Albarda* vele stemmen op zich vereenigd zou hebben. Hij zou in mr. *J. van der Veen*, mede advocaat alhier, een concurrent hebben gevonden, tegen wien hij niet opgewassen is.

Arnhem, 10 *juli*. De *Nederl. Stoompost* zegt te vernemen, dat er bij de regering op nieuw aanvrage is gedaan, tot het erlangen van concessie voor den aanleg van eenen ijzeren spoorweg van Harlingen over Leeuwarden en Groningen naar Bremen en Hamburg, met eenen zijtak van Groningen over Assen en Zwolle naar Utrecht.

Arnhem, 10 *juli*. Wij hebben reeds gemeld dat de heer mr. *W. Goedkoop* te Assen, advokaat-generaal bij het provinciaal geregtshof van Drenthe, geweigerd heeft, het bedrag op zijn aanslag-billet, uitgetrokken voor 4 opcenten buitengewoon, tot de daarstelling van een fonds tot den aanleg van kanalen in Drenthe, te betalen.

De *Drentsche Courant* bevat thans twee brieven van dezen heer, die licht over de zaak verspreiden.

De eerste bevat de weigering aan den ontvanger om de 4 opcenten te betalen; hij is gedagteekend van 6 december 1847. De tweede brief van 13 maart 1848 is aan den minister van Justitie gerigt. Daaruit blijkt, dat genoemde minister (destijds nog de heer *de Jonge van Campens-Nieuwland*) den procureur-generaal bij het hof van Drenthe gelast heeft, den advokaat-generaal *Goedkoop over zijne weigering te onderhouden*, over welken last de heer *Goedkoop* te regt zijne verwondering betuigt. Wijders ontwikkelt de heer *Goedkoop* hier zijne redenen van weigering. Deze zijn, dat de grondwet geene *provinciale* belastingen kent, en dat dus Provinciale Staten het regt niet hebben om belastingen of opcenten bij besluit op te leggen. Daar het nu hier geene bestaanbare belasting geldt, kon ook de bepaling niet gelden, dat men vooraf moet betalen en dan kan doleren bij Gedeputeerde Staten, die bovendien hier uitspraak zouden doen in hunne eigene zaak. Van daar de weigering.

In eenige regelen ten geleide dezer beide brieven in de *Drentsche Courant* zegt de heer *Goedkoop* het volgende:

»Duisternis heerschte over de provinciale geldmiddelen. Gedeeltelijk werd die, niet lang geleden, opgeheven, door het ter inzage nederleggen van de zoogenaamde provinciale begrootingen. Hier en daar werden zij door den druk kenbaar gemaakt. Het bleek uit die stukken, dat men belastingen uitschreef en deed heffen in strijd met de grondwet en met de wetgeving. Ik begreep daar betoogen niet schenen te helpen, dat door daden dergelijke handelwijze moest worden tegengegaan, en besloot dus tot den strijd tegen de provinciale belastingen."

Hij voegt er den wensch bij »dat men tot de overtuiging kome, dat ik niet, zoo als men schijnt te begrijpen, strijde tegen personen, maar tegen beginselen, niet tegen de handelingen der Provinciale Staten van *éene*, maar tegen die van *alle* provinciën."

PROVINCIALE STATEN VAN GELDERLAND.

Zitting van woensdag 5 juli 1848.

Ten één ure wordt de vergadering geopend.

Bij de afroeping zijn afwezig, de heeren: *A. W. C.* baron *van Nagell van Ampsen*, *F. C. T.* baron *d'Isendoorn à Blois tot Cannenburg*, *H. J. C. F.* baron *van Heeckeren van Enghuizen*, *G. L. C. H.* grave *van Ranzow van Meinerswijk*, *J. A. P.* baron *van Brakell tot Doorwerth*, *S. F. A.* baron *van Pallandt van Oud-Beijerland*, *E. L.* baron *van Voorst tot Voorst*, *J. H. L. J.* baron *Sweerts de Landas*, *J. H. Hummelinck*, *H. J. Op ten Noort*, *A. van Barneveld*, *W. C. Ketjen*, *J. B. Roelvink Bz.*, *H. van Koolwijk*, *C. B. Dutry van Haaften*.

Het gebed wordt gelezen.

De notulen der vorige vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De voorzitter deelt mede, dat de heeren *van Zuilen*, *van Heeckeren van Enghuizen* en *van Ranzow*, schriftelijk kennis hebben gegeven, verhinderd te zijn de vergadering bij te wonen.

De voorzitter geeft kennis, dat in het vorige jaar een poldermeester benoemd is, met dispensatie van gegoedheid en dat dit de eenige dispensatie is die door Gedeputeerden, sinds de laatste vergadering is verleend.

Wordt gelezen een brief van dankbetuiging, van den heer *Fijnje*, aan deze vergadering.

Deze wordt voor notificatie aangenomen.

Aan de orde van den dag is:

1o. Het voorstel van Gedeputeerde Staten, in deze zitting de beraadslagingen voor de wegen, in het vorig jaar begonnen niet voort te zetten, en ook over andere reglementaire verordeningen tot welker wijziging men het vorige jaar besloten had, geene discussiën te doen plaats hebben.

Dit voorstel wordt met algemeene stemmen aangenomen.

2o. Het uitbrengen van verslagen: door den heer *Colenbrander* op een adres van het bestuur der stad Nijkerk om *f* 10.000 voor eenen grintweg, die volgens opgaaf *f* 30.000 moet kosten.

De commissie stelt voor $\frac{1}{3}$ der kosten als subsidie te verleenen, onder bepaling evenwel, dat die bijdrage nooit *f* 8000 zou mogen te boven gaan.

Wordt besloten dit morgen aan de orde te nemen.

Door den heer *Visscher Bouricius* op eene missive van den minister van justitie d.d. 9 juni jl. over het daarstellen van een verbeterd huis van arrest te Tiel, en nieuwe cellulaire gevangenis

Uit dat verslag blijkt: dat twee leden der commissie van oordeel waren, dat deze aanvrage in nadere overweging moest worden genomen, wanneer het bestek en de begrooting van die inrigting werd medegedeeld: dat daarentegen, drie leden tegen het geven van eenige bijdragen waren, omdat wel het onderhoud der gevangenissen maar niet de kosten van daarstelling ten laste der provincie konden gebragt worden.

Door den heer *B. van Lijnden*,

a. over een voorstel van Gedeputeerde Staten, tot het verleenen van eene subsidie van *f* 6000 voor het aanleggen van eenen grintweg tusschen de Waal en de Maas.

De commissie stelt voor, zoodra voor het onderhoud de behoorlijke zekerheid gegeven is, de aangevraagde subsidie van *f* 6000 toe te kennen;

b. over een adres van het polderbestuur van Driel om subsidie voor de wegen van Hedel en Ammerzoden naar den straatweg.

De commissie is van oordeel dat de aanvraag niet genoegzaam toegelicht is, om daarop eenig besluit te kunnen nemen.

Door den heer *van Rhemen* over eene missive van den minister van Binnenlandsche Zaken, waarbij ter fine van narigt wordt gezonden, een adres, door den heer *J. Geerlings* over zijne niet toelating tot deze vergadering, aan den Koning ingediend.

De commissie is van oordeel te moeten antwoorden; dat de vergadering niet bij magte is om aan het verlangen van den minister te voldoen.

De voorzitter stelt voor om onmiddellijk dit verslag in beraadslaging te nemen.

De vergadering vereenigt zich met dat voorstel.

Tot die beraadslaging wordt overgegaan en de conclusie van het verslag, door meerderen bestreden, door meerderen verdedigd; bij stemming wordt zij met 53 tegen 21 stemmen aangenomen.

De heer *van Hasselt* had zich buiten stemming gehouden.

Door den heer *L. C. J. van Nispen* over het voorstel van Gedeputeerde Staten tot wijziging van art. 30 en 183 van het polderreglement.

Door den heer *J. R. van Maanen* over een adres der heeren *Versteeg* en *Virulij*, tot intrekking van het reglement op de paardenfokkerij, en het verleenen van eene subsidie aan de Geldersche Maatschappij van Landbouw.

De commissie stelt voor:

a. het reglement voor drie jaar te schorsen;

b. De duizend gulden voor premiën van hengsten, op de provinciale begrooting uitgetrokken, voor memorie uit te trekken;

c. aan de Geldersche Maatschappij van Landbouw eene subsidie van *f* 1000 te verleenen.

Door den heer *van Wassenaar*, over een voorstel van Gedeputeerde Staten, om iemand te belasten met het nasporen in de verschillende archiven van stukken, die waarde voor de geschiedenis hebben.

De commissie stelt voor:

a. Gedeputeerde Staten te magtigen eenen deskundige op te sporen en dien met dat werk, onder toezigt van den archivarius, te belasten.

b Daarvoor *f* 500 — op de begrooting uit te trekken.

De verschillende rapporten worden gedeeltelijk donderdag, gedeeltelijk vrijdag aan de orde gesteld.

Vervolgens wordt overgegaan tot de keuze van leden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal. (1)

Daarna wordt de vergadering tot morgen gescheiden.

Zitting van donderdag 6 juli 1848.

Bij de afroeping der namen worden afwezig bevonden de heeren: *van Nagell van Ampsen*, *van Isendoorn à Blois tot de Cannenburg*, *van Heeckeren van Enghuijzen*, *van Ranzow van Meijnerswijk*, *van Brakell-Doorwerth*, *E. L. van Voorst tot Voorst*, *van Wassenaar Catwijk*, *Hummelinck*, *van Barneveld van de Graaff*, *Ketjen*, *J. J. A. A.*, *van Pallandt*, *J. B. Roelvink*, *van Koolwijk Engelenburg*, *Francken* en *Dutry van Haaften*.

Het gebed wordt gelezen.

De notulen der vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Achtervolgens worden in beraadslaging gebragt:

1o. Het voorstel van Gedeputeerde Staten over den molenpolder van Wamel, Dreumel en Alphen, strekkende om aan Gedeputeerde Staten op te dragen, een nader onderzoek in te stellen en in eene buitengewone vergadering een voorstel te doen van een volledig reglement van bestuur en van een plan van waterleidingen en tot dien tijd de uitbetaling aan te houden van de subsidie, verleden jaar toegestaan

De heer *van Nispen van Sevenaar* verlangt de voorlezing van eenige adressen die betrekkelijk dit punt moeten ingekomen zijn. Z. E. G. A. heeft twee adressen ter griffie gevonden en daarvan inzage genomen.

De heer *W. van Lijnden* zegt dat het hier geldt het maken van een reglement over den molenpolder. De vergadering kent geen bestuur over dien polder; ze is een eenvoudig zedelijk ligchaam; men vindt ze toch niet opgenomen onder de lijst der erkende polders, achter het reglement op het beheer der rivierpolders voorkomende. De geërfden moeten vooraf wel overwegen of zij een bestuur wenschen dat onderworpen is aan de voorschriften van het algemeen reglement op het beheer van de rivierpolders, en hun de vraag gedaan worden of zij zich daaraan willen onderwerpen.

De heer *Schouten* zegt dat de Molenpolder als polder erkend is, niet zoozeer wegens waterkeeringen als wel wegens waterleidingen. Bij koninklijk besluit van 1826 is er een bestuur over aangesteld. Er bestaan in de provincie meerdere zulke besturen als b. v. over de Linge en over de algemeene waterleidingen, en wijst op art. 194 van het Polder-reglement.

De heer *van Troijen* zegt, dat de polder reeds is erkend bij de verschillende besluiten waarbij subsidie is gegeven.

De heer *W. van Lijnden* beantwoordt kortelijk de tegen zijn gevoelen gemaakte aanmerkingen.

De heer *Haverkamp* toont aan dat de besturen over de waterleidingen zeer zeker behouden zijn door art. 194 van het polder-reglement.

De heer *van Nispen van Sevenaar* maakt nog eene aanmerking over de adressen en toont aan, dat de molenpolder in de circumscriptie van het polderdistrict Maas en Waal begrepen is,

De heer gouverneur zegt dat de aanmerking van den heer *van Lijnden* strekt, om een onderzoek in te stellen of de molenpolder onder de erkende polders behoort en stelt dus als amendement voor, om aan Gedeputeerde Staten het onderzoek op te dragen of het bestuur van den molenpolder, in eenen wettelijken zin, als polderbestuur kan beschouwd worden.

In omvraag gebragt, wordt dit amendement met 42 tegen 27 stemmen verworpen, en daarna het voorstel van Gedeputeerde Staten met 65 tegen 5 stemmen aangenomen.

2o. Het rapport over de missive van den minister van Justitie, waarbij subsidie gevraagd wordt voor den opbouw eener cellulaire gevangenis te Tiel.

Door eenige leden wordt de aanmerking gemaakt dat het rapport geene conclusie bevat.

De heer gouverneur stelt voor het rapport aan de commissie terug te zenden.

Dit wordt met algemeene stemmen aangenomen.

3o. Het rapport over het gevraagde subsidie voor den weg van Nijkerk naar Barneveld.

De heeren *van Maanen*, *van Meurs*, *van der Feltz* en *Colenbrander* ondersteunen de conclusie van hetzelve.

In omvraag gebragt, wordt met, op 2 na, algemeene stemmen, overeenkomstig het voorstel der commissie besloten, om voor de verbetering van dien

---

(1) De stemming zelve en den uitslag hebben wij reeds, in onze courant van zaturdag medegedeeld, en naar dat nommer verwijzen wij beleefdelijk onze lezers, die weten willen in hoeverre de Provinciale Staten, zoo als zij nu zamengesteld zijn, geacht kunnen worden eenige algemeene opinie uit te drukken.

weg eene subsidie toe te staan tot het bedrag van een derde der aan te wenden kosten, doch in geen geval te boven gaande achtduizend guldens.

4o. Het rapport over de gevraagde subsidie voor eenen grindweg tusschen de Waal en de Maas, van het Tielsche veer tot aan dat van de Nieuwe Schans.

De heer *van Nispen van Sevenaer* bestrijdt de betaling voor de voltooijing van den weg.

De heeren *Haverkamp* en *F. S. op ten Noort* ontwikkelen eenige bedenkingen.

De heeren *Dijckmeester*, *Schouten*, *van Lidth de Jeude* en *van Maanen* beantwoorden de gemaakte aanmerkingen.

De heer *J. Thooft* verklaart het voorstel der commissie te zullen ondersteunen, niettegenstaande Z. E. G. A. eenige aanmerkingen heeft.

In omvraag gebragt wordt het rapport met algemeene stemmen, op 6 na, aangenomen, en alzoo besloten eene subsidie van *f* 6000 te verleenen, onder bepaling dat de geërfden en het gemeentebestuur van Wamel met het bestuur der stad Tiel zich voor het voortdurend onderhoud verbinden.

5o. Het rapport over het adres van poldermeesteren van Driel om subsidie voor den weg van Hedel en Amerzoden naar den nieuw aangelegden straatweg, strekkende om de zaak tot eene volgende vergadering uit te stellen, uithoofde de aanvrage niet genoegzaam is toegelicht.

De heer *J. Thooft* vraagt inlichtingen deswege.

De heer *E. van Lijnden* geeft dezelve.

In omvraag gebragt wordt de conclusie van het rapport met algemeene stemmen, op 4 na, aangenomen.

De commissie over de subsidie voor de cellulaire gevangenis te Tiel, brengt nader rapport uit en concludeert om geene fondsen daarvoor te bestemmen.

Door eenige leden wordt het voorstel der commissie bestreden.

Verschillende anderen verdedigen hetzelve.

In omvraag gebragt, wordt de conclusie van het rapport met 59 tegen 10 stemmen aangenomen.

Wordt in beraadslaging gebragt het rapport over de wijzigingen in het polder-reglement.

In omvraag gebragt, wordt de conclusie van het rapport, strekkende om art. 30 en 183 van het polder-reglement te wijzigen, zoo als zulks door Gedeputeerde Staten is voorgesteld, met algemeene stemmen aangenomen.

Wordt gelezen een voorstel van de heeren *W. van Lijnden*, *J. Thooft* en *L. A. J. W. Sloet*, uitmakende de commissie, belast met het opmaken eener beschrijving van Gelderland, om het overschot van *f* 400 ter harer beschikking op de begrooting uitgetrokken, te mogen bestemmen om aan den heer dr. *Staring*, secretaris der Geldersche Maatschappij van Landbouw, geldelijke ondersteuning te geven voor de kosten welke gevorderd worden tot het verzamelen van de statistieke opgaven, welke door de Maatschappij van Landbouw worden uitgegeven.

Dit voorstel is ter visie gelegd, om morgen te worden voorgenomen.

De heer *van Rhemen* brengt rapport uit namens de commissie belast met het onderzoek van een voorstel van Gedeputeerde Staten tot het verleenen van eene subsidie voor den weg van Dinxperlo naar Anholt.

De heer *Brantsen* brengt rapport uit namens de commissie van financiën:

1o Over het adres van *Ahaz;*

2o. Over de huishoudelijke begrooting;

3o. Over het voorstel van Gedeputeerde Staten over een fonds uit vroegere bijdragen voor den watersnood, nog voorhanden;

4o. Over de algemeene provinciale begrooting.

Voor het sluiten der vergadering deelt de voorzitter mede dat de heer *van Brakell-Doorwerth* heeft kennis gegeven, door ongesteldheid verhinderd te zijn de vergadering bij te wonen.

De vergadering wordt tot morgen gescheiden.

Jongste nieuwstijdingen.

ARNHEM, 10 *juli.*

Men schrijft uit Berlijn van den 7den juli, dat de gemoederen daar weder zeer aan het gisten waren geraakt door het binnenrukken van twee bataillons van het 12de regiment en een escadron kavallerie. Men was zeer ontevreden dat men er niet op voorbereid was, dat de gemeente-overheid om versterking van troepen aanzoek had gedaan, die in kwartier zouden gelegd zijn in den omtrek van Berlijn, doch welke de minister van Oorlog bevolen had, dat in Berlijn zouden ingekwartierd worden. Het 4de bataillon der burgerwacht heeft bij den kommandant reeds een schriftelijk protest ingediend, waaraan zich heden reeds vele deputatiën hebben aangesloten. Het ten 3 ure in den namiddag hier binnengetrokken 2de bataillon moest door eene afdeeling der burgerwacht naar de kazerne geëscorteerd worden.

Het bulletin van gisteren, 28 juni, te Petersburg over de cholera uitgegeven is zeer kort: »Van de zieken waren tot den 27sten juni 529 onder behandeling gebleven; heden kwamen er 486 bij, en zijn er thans 790 onder behandeling.” Sints acht dagen woedt de ziekte hier op eene verschrikkelijke wijze. Zij kiest hare offers uit de laagste volksklasse; maar zij heeft een karakter van boosaardigheid, dat alle begrip te boven gaat; binnen twee uren volgt de dood; van genezingen hoort men niet.

Van de Moldavische grenzen schrijft men van den 29sten juni, dat de Pruisen op aanzoek van prins *Bibesko* Walachije zijn binnengerukt en zich van de monden van den Donau hebben meester gemaakt.

Waterhoogte te Arnhem

Den 10 Juli 2 El 1 Palm 5 Duim; gew. 0 D. gev 5 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. DINGSDAG, 11 JULIJ. 51

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT

Dit **BIJBLAD** tot de *Arnhemsche Courant* komt driemaal 's weeks, des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, te 's Gravenhage in het licht, of zoo veel meer als de gebeurtenissen mogten vorderen. De aan de uitgevers van het BIJBLAD toegezonden stukken zullen, zoo de plaatsing niet spoed schijnt te eischen, aan de hoofd-redactie te Arnhem toegezonden worden.

Voor de geabonneerden op de *Arnhemsche Courant* zal het BIJBLAD verkrijgbaar zijn tegen *f* 2 50 in de drie maanden met *f* 0.40 verhooging voor die niet in 's Gravenhage gevestigd zijn en aan wie het vrachtvrij zal worden toegezonden. Voor de niet geabonneerden kan de prijs niet minder zijn dan *f* 3.00, de verhooging voor vrachtvrije toezending blijft dezelfde.

Afzonderlijke nummers zijn voor *f* 0.10 te bekomen. Advertentiën worden behalve betaling van het zegel geplaatst tegen dezelfde voorwaarden als in de *Arnhemsche Courant*, van één tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarenboven 20 cents.

Geeselen en brandmerken?

Bij het onderzoek van het luchtige wetsontwerp «geeseling en brandmerk zijn afgeschaft» heeft de Tweede Kamer het nog al aan bedenking onderhevig gevonden. Onder anderen doordien het wegnemen van *twee* schavotstraffen, in plaats van *allen*, het *stelsel* van strafopvolging zou breken, en het veel consequenter zou geweest zijn om ook den zwaardzwaai en de tepronkstelling af te schaffen; waarvan de eerste door verre de meeste leden «eene bloote tooneelvertooning» en de laatste als «maar al te dikwijls tot eene bespotting der justitie leidende» beschouwd werden.

De minister *Donker* vond het niets aardig van de Kamer, dat zijn eersteling «zoo weinig bijval» vond. Hij had zich «met een beter onthaal gevleid,» en gaat na deze uiting van teleurgestelde verwachting, die zeker als *beantwoording* aan bedenkingen niet veel hout snijdt, tot wederlegging der aanmerkingen over.

Die wederlegging wordt geleverd in dien trant van het tegenwoordig ministerie, dien wij eerder beslistrant, dan betoogtrant zouden noemen. De meerderheid spreekt van *ingrijpen in een stelsel?* En het antwoord luidt bijkans: Wat *stelsel?* Ja, «indien er een stelsel was» (lees: ware)? Maar onze strafwetgeving is verminkt; daarin *is* geen stelsel. «Het *scherpziendste* oog kan daarin geen stelsel meer ontdekken!» Door de wegneming van die twee straffen wordt dan ook *geen stelsel* gebroken. Integendeel! — Ziet ge! als dus de meerderheid van de Kamer denkt een stelsel te zien, dan is dat louter verbeelding; niets dan zinsbedrog. Want er is er in het geheel geen.

Vreemd! de meerderheid van de Kamer verklaart zich tegen tepronkstelling en het zwaardzwaaijen. En de liberale regering? «die gaat zoo ver niet om *dezelve* als volstrekt geen doel treffende en bloote tooneelvertooningen te beschouwen.» Evenwel zij wil «*dezelve* niet in *bepaalde* (wel in *on*bepaalde?) verdediging nemen.» — Maar nog vreemder is welligt, dat de regering, de scherpziende regering aan de meerderheid der Kamer komt leeren, dat die beide straffen *geene* «lijfstraffen,» maar «eenvoudig onteerende» straffen zijn. Als men iemand met dun knellend touw aan armen en beenen digt aan een paal bindt, hem zoo overeind, gedurende één uur, of meer of minder, laat staan, zonder dat hij zich bewegen kan, en het zij al of niet met den hals door een strop aan de galg vastgemaakt, is dat geen *lijfstraf?* Of is in het oog van den minister alleen lijfstraf, dat wat *zeer doet?* En doet dan zulk te pronk staan *geen* zeer? — De Cod. Pén. brengt den *carcan* onder de onteerend, zie je! en niet onder de afflictieve straffen. Dus! — Maar waarom is réclusie dan *afflictief?*

De minister spreekt ook nog van *vrijheidsstraffen.* Wat zijn dat voor dingen? De tegenvoeters van de in onze wet bekende *gevangenisstraffen?*

Wat ook vreemd is, is dat *van Lennep* niet meer het ministeriele werk schijnt na te zien. Evenwel er zijn nog vreesselijke bewijzen voor dringende behoefte aan een goeden corrector. Het zou te veel worden, als wij alles opzamelden wat zondigt tegen stijl en taal. Want neemt slechts waar gij de hand slaat en gij hebt meer dan genoeg.

Bij voorbeeld (dat echter volgens *van Lenneps* anti-*bij*-stelsel in *door*-voorbeeld moet worden veranderd): het hoofdargument uit de memorie van beantwoording «het scherpziendste oog;» dat wel in het *burgerlijke* gebruik is, maar anders in goed neêrduitsch niet voor *scherpstziende* mag gebezigd worden. Evenmin zou een zinbouw er door kunnen als wij eenige regels verder aantreffen. Namelijk: «Het zwaaijen van het zwaard over het hoofd en de tepronkstelling zijn dus minder zware straffen dan de geeseling. *Want* (let op dit redegevende *want*, door het in vergelijkend verband brengend *alzoo* geleid tot het onverwacht besluitende *daar*) *want alzoo* de laatste tegen ligtere misdaden is bedreigd, *daar* bestaat geen stelsel.» — De minister zegt verder dat «wij in *bezit* zijn geraakt van een aantal straffen;» wij haasten ons echter daartegen voor zoo ver ons aangaat te protesteren, wij laten dat *bezit* liefst geheel aan anderen over.

De regering heeft echter hier kennelijk iets anders willen zeggen dan zij zegt. Die verwarring heeft voortgeduurd, want een paar regels verder lezen wij letterlijk: «Onder zoodanige omstandigheden behoefde de regering toch wel niet angstvallig te zijn, door het wegnemen van eene of andere dier straffen een stelsel te zullen verbreken, maar kan zij veel eer juist door zoodanige uitligting een lijnregten-strijd met de trapsgewijze opklimming, gelijk die thans bestaat, eenigermate herstellen.»

Dus wordt eenigermate *hersteld* een lijnregte strijd! Een goed argument ten voordeele van het doorwerkte wetsontwerp! — Maar al genoeg. Sluiten wij met de portebriséédeur van art. 2 van het ontwerp. «*In de plaats* dier straf wordt *gesubstitueerd!!*»

PROVINCIALE STATEN VAN ZUID-HOLLAND

Zitting van Zaturdag, den 9 Julij 1848.

In deze zitting waren 68 leden tegenwoordig. De voorzitter berigt, dat de rapporten zijn ingekomen betrekkelijk de oever-bezinking te Stellendam; betrekkelijk het reglement van Schieland en met betrekking tot het adres van twee ingezetenen van Lekkerkerk, die aan de orde worden gesteld, na het overige aan de orde gestelde.

De voorzitter deelt verder mede, dat is ontvangen een brief vnn den heer *van der Heim van Duivendijke*, die door den griffier wordt gelezen en waarbij die heer, onder dankbetuiging voor de eer hem bewezen, door de op hem uitgebragte keuze, verklaart, de betrekking van lid van de Tweede Kamer niet te kunnen aannemen; dat eensdeels toch, het onderzoek van het ontwerp der Grondwet in de sectiën reeds afgeloopen zijnde, er weinige middelen overblijven om zijne zienswijze tegen die van de overige leden van de Kamer, nadat die door de behandeling der zaken in de sectiën gevestigd is, over te stellen en te doen ingang vinden, terwijl hij het zou betreuren lid te zijn geweest van eene vergadering, die, bij aanneming van de ontwerp-grondwet, een staat van zaken zal vestigen, tegen zijne bekende beginselen strijdende en waaraan in de naburige rijken, zijns inziens, de schokken en verwarde omstandigheden te wijten zijn, enz., enz. Er ontstaat eenige discussie over de vraag, wanneer zal overgegaan worden tot het benoemen van een nieuw lid, in plaats van den heer *van der Heim*, en wordt bij meerderheid besloten die keuze dadelijk te doen plaats hebben, tegen 20 stemmen, die voor de verdaging waren.

Alvorens over te gaan tot de stemming, verklaart de heer *van Zuijlen van Nijevelt*, dat hij, die als vroeger ambtgenoot van den minister *van der Heim* en, met dien afgetreden, zou kunnen gerekend worden eenstemmig te denken met dezen, de beschouwingen van dien heer, vervat in de zoo even gelezen missive, geenszins deelt.

Daarop wordt overgegaan tot de verkiezing van een lid, in de plaats van den heer Mr. L. C. Luzac: de uitslag daarvan was als volgt:

De heeren: van Dam van Noordeloos, 21 e. s., 27 t. s., 45 d. s. Jhr. Gevaerts, 1 e. s., 1 t. s. A. baron Mackay, 8 e. s., 19 t. s., 23 d. s. Begram van Jaarsveld, 3 e. s. G. M. van der Linden, 1 e. s. Professor Thorbecke, 3 e. s., 1 t. s. Mr. J. S. Lotsy, 4 e. s., 11 t. s. Baron van Zuylen van Nyevelt, 3 e. s. Vogelsang, 3 e. s. Blussé van Oud-Alblas, 1 e. s., 1 t. s. Elink Sterk, 3 e. s. Mr. L. Metman, 5 e. s., 5 t. s. A. van Driel, 1 e. s. van Rijnbende, 1 e. s. Mr. Byleveld, 1 e. s. Mr. Diemont van Langerak, 1 e. s., 2 t. s. Mr. Wynaendts, 1 e. s. Mr. Timmers Verhoeven, 1 e. s. Mr. D. van de Wynpersse, 1 e. s. Mr. D. Donker Curtius, 1 e. s. Jhr. Mock, 1 e. s. Siewerts van Reesema, 1 e. s. Baud, 1 e. s., 1 t. s. Jhr. Mr. J. C. de Jonge, 1 e. s. Te zamen 68 s.

De heer van Dam van Noordeloos is alzoo thans benoemd; hij vraagt onmiddellijk het woord en bedankt voor de eervolle keus, op hem uitgebragt, doch acht zich verpligt te verklaren, dat hij de gedane benoeming niet kan aannemen. Derhalve wordt er thans ten derdenmale eene keuze gedaan tot vervulling der betrekking van lid der Tweede Kamer, opengevallen ten gevolge der aftreding van den heer Mr. L. C. Luzac. De uitslag daarvan is geweest als volgt:

De heeren: Jhr. Gevaerts, 2 e. s., 1 t. s. Mr. Lotsy, 18 e. s., 22 t. s., 33 d. s. Jhr. Mr. J. C. de Jonge, 1 e. s. Begram van Jaarsveld, 3 e. s., 1 t. s. Mr. L. Metman, 12 e. s., 15 t. s. A. baron Mackay, 20 e. s., 26 t. s., 35 d. s. Vogelsang, 1 e. s. Diemont van Langerak, 3 e. s. J. C. Baud, 1 e. s. J. Kruseman, 1 e. s. F. van Hogendorp 1 e. s. van Rynbende, 1 e. s. Slingelandt, 1 e. s. Elink Sterk, 1 e. s., 1 t. s. Mr. G. M. van der Linden, 1 e. s. Blussé van Oud-Alblas, 1 e. s., 1 t. s. van de Wijnpersse, 1 t. s. Jhr. Mock, 1 t. s. *blanco*, 1 d. s. Tezamen 68 en 69 s.

De heer A. Baron *Mackay*, alzoo verkozen zijnde, verklaart zich de keuze te laten welgevallen, die, hoewel ongevraagd, niet onverlangd op hem is uitgebragt enz.

Is aan de orde het rapport over eene bijdrage uit prov. fondsen voor een nieuw cellulair huis van arrest te Dordrecht. Rapporteur de heer *Gevaerts.* De dringende noodzakelijkheid voor een nieuw huis van arrest wordt erkend; het rijk kan evenwel eerst in 1850 de noodige fondsen beschikbaar stellen, waarom wordt voorgesteld Ged. Staten uit te noodigen, de hoegrootheid na te gaan der som, die uit de prov. fondsen als te gemoetkoming zou behooren te worden verleend en een volgend jaar een nader voorstel daaromtrent te doen, hetgeen zonder discussie wordt aangenomen.

De heer *Caan* adviseert als rapporteur, op verzoek van de Koninklijke maatschappij van tuinbouw, voor het brengen van *f* 300 voor ieder jaar, op de begrooting van 1848 en 1849, ten einde te strekken, hetzij voor eene medaille, hetzij voor eene premie van wege de provincie. De heer *van der Linden* verklaart zich en principe tegen alle dergelijke uitgaven en wordt na eenige discussie de conclusie van het rapport aangenomen, zoodat de subsidie niet zal worden verleend.

De heer *van Ueteren Gevers* deelt als rapporteur, op verzoek van Burgemeester en Assessoren van Spijkenisse en Braband, mede, dat het plan tot daarstelling van een veer op Hoogvliet op eene gunstige medewerking regt heeft; dat dit plan evenwel nog niet tot genoegzame rijpheid is gekomen; waarom wordt voorgesteld, dat de Ged. Staten die zaak nader zullen regelen en het volgend jaar een bepaald voorstel doen. Zonder discussie vereenigt de vergadering zich met dat rapport, even als met dat op het adres van den heer *E. J. Mecima*, te Vianen, houdende verzoek om eene toelage uit de prov. fondsen, welk rapport bij monde van den heer *Caan* in afwijzenden zin wordt uitgebragt.

Over de bestemming der fondsen, bijeengebragt tot de daarstelling van een provinciaal krankzinnigen-gesticht, rapporteert de heer *Mees*, dat het der commissie leed heeft gedaan geen bepaald voorstel van Ged. Staten te hebben ontvangen, terwijl zij voorstelt, dat de ~~vergadering besluite, gedeputeerde staten alsnog diligent~~ te verklaren, onder uitnoodiging, dat gedeputeerde staten aanstaanden jaar een bepaald voorstel zullen doen; dat evenwel de gelden, door de stad 's Gravenhage aan het nivelleren van het terrein voor het vroeger daar te stellen krankzinnigen-gesticht uitgeschoten, zullen worden betaald uit de buiten de 4 pct. inschrijving aanwezige contanten, waarvan het restant niet zou behooren te worden uitgeschreven. De heer *Gevers* wenschte de zaak aan te houden, voor zooveel betreft de *f* 4666,15 aan de stad 's Gravenhage te betalen, ten einde te onderzoeken, in hoeverre die stad kan gerekend worden tot het doen dier uitgaven van wege de provincie te zijn geautoriseerd. De heeren *van de Wijnpersse* en *Hooft* beweren wel degelijk, niet alleen met medeweten, maar zelfs op verzoek van gedeputeerde staten, het werk te hebben laten verrigten, hetgeen door den heer *van Ueteren Gevers* wordt erkend, die het nivelleren onder de voorbereidende werkzaamheden, aan gedeputeerde staten destijds opgedragen, rangschikt.

De heer *Lotsij* dringt ten ernstigste aan op eene finale afdoening wijst er op, dat op het verzoek om subsidie voor het gesticht te Dordrecht, ten derden male niet zal worden beschikt en bespreekt de aanspraak van dat gesticht op subsidie, aangezien dat gesticht met het uitzigt op te gemoetkoming zich zeer groote opofferingen heeft getroost en vroeger door de vergadering der Staten in de notulen is doen opnemen, dat het gesticht te Dordrecht, in de eerste plaats bij het verleenen van subsidie behoort in aanmerking te komen. Na nog eenige woordenwisseling, waaraan onderscheidene leden deel nemen, stelt de heer *van Dam* voor de conclusie van het rapport te splitsen, wat door den heer *de Fremerij* wordt ondersteund, maar door den heer *van Slingelandt* tegengesproken, die er op aandringt, dat, dewijl het zoo behoort, eerst het rapport in deszelfs geheel in omvraag worde gebragt, waartoe overgegaan zijnde, dit met 38 tegen 12 stemmen wordt aangenomen.

De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot maandag aanstaande, des middags ten twaalf ure.

UITSLAG DER VERKIEZINGEN.

De Staten der provinciën hebben zich in de laatste dagen bezig gehouden met de verkiezingen tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal enz.

Die van NOORD-BRABAND hebben daartoe verkozen de heeren: Jhr. L. J. B. van Sasse van Ysselt, bij herkiezing, en Mr. L. D. Storm, griffier der Arrondiss.-Regtbank te Breda, in plaats van den heer Mr. P. Gouverneur.

Jhr. van Sasse van Ysselt werd herkozen met 28 van de 39 stemmen, en de heer Storm werd gekozen met 30 van de 39 stemmen. Bij de eerste stemming voor den heer van Sasse van Ysselt, waren de overige 11 stemmen verdeeld tusschen de heeren Storm, van de Mortel en Gouverneur. Bij die voor den heer Storm, verkreeg de heer Gouverneur slechts 8 stemmen en de heer Mr. van de Mortel 1.

— De Provinciale Staten van ZEELAND hebben als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen den heer Mr. J. F. Bijleveld.

— In de vergadering van de Provinciale Staten van VRIESLAND van 6 dezer, heeft de verkiezing plaats gehad van een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in plaats van den aftredenden, Mr. A. Telting, die verzocht heeft niet weder in aanmerking te komen.

Bij eene *eerste stemming* was de uitslag als volgt: Jhr. Mr. P. Vegélin van Claerbergen 15, Mr. B. Albarda 15, Mr. B. H. van der Haer 4, Mr. J. H. Beucker Andreae 2, Mr. J. Albarda 2, Mr. J. Bienema Oosting 2, Mr. D. W. Tromp 2, en de heeren;

Hora Adama, Mr. J. W. Tromp, Graaf van Styrum, L. van Styrum, Jhr. T. van Andringa de Kempenaer, ieder ééne stem, terwijl er 1 blanco-briefje was.

Tweede stemming : Jhr. Mr. P. Vegelin van Claerbergen 26, Mr. B. Albarda 17 stemmen (de overigen verdeeld).

Zoodat de heer Vegelin de volstrekte meerderheid heeft verworven.

De benoemde, in de vergadering aanwezig, verklaart voor de op hem uitgebragte keuze te bedanken. Daarop heeft er eene

Nieuwe stemming plaats, waarbij Mr. B. Albarda 27 stemmen bekomt.

Mr. B. Albarda is dus tot lid der Tweede Kamer verkozen, van welke keuze hem zal kennis gegeven worden.

— De Staten der provincie GRONINGEN hielden den 7 dezer hunne tweede vergadering, in welke men is overgegaan tot het verkiezen van een lid der Tweede Kamer, hetwelk den volgenden uitslag had: de heeren Mr. A. Oudeman, 12 e. s., 19 t. s.; Jhr. Mr. M. Bakker, 6 e. s., 8 t. s.; W. L de Sturler, 3 e. s., 2 t. s.; J. de Sitter, 3 e. s., 2 t. s.; H. H. de Haan, 2 e. s., 1 t. s.; Jhr. Mr. O. R. J. J. van Swinderen, 1 e. s., geene t. s.; G. Reindiks, 1 e. s., geene t. s.; Mr. H. Nienhuis, 1 e. s., geene t. s.; J. Homon, 1 e. s., geene t. s.; Mr. A. J. van Roijen, 1 e. s., geene t. s.; Mr. D. R. Wijckerheld Bisdom, 1 e. s., geene t. s. Zoodat Mr. A. Oudeman benoemd is tot lid der Tweede Kamer der Staten-Generaal, ter vervanging van den heer Mr. C. Star Busmann.

— De Staten der provincie LIMBURG zijn, in hunne zitting van den 6 dezer, overgegaan tot de verkiezing van een lid der Tweede Kamer, ter vervanging van den heer Beerenbroek. Men heeft in de eerste plaats gekozen een lid, ter vervanging van den heer Beerenbroek, tot de maand October, tijdstip waarop zijn mandaat eindigt. Er waren 37 leden tegenwoordig. De heer Geradts heeft 20 stemmen bekomen, de generaal de Stuers 12, de heer Borret, advokaat-generaal, 2, de heer Thiessen, lid der Staten, 1.

Daarna heeft men benoemd een afgevaardigde, die, van af October aanstaande, gedurende drie jaren zitting zal nemen. De heer Geradts heeft 22 stemmen, de Stuers 7, Borret 6 en Gadiot, van Gruisveld, 2 stemmen bekomen.

Mitsdien is de heer Geradts, raadsheer in het Prov. Hof van Limburg, benoemd.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, den 10 Julij.

Bij kon. besluit van den 1 dezer, is de heer *H. W.* baron *van Aylva van Pallandt*, op zijn verzoek, eervol ontslagen als lid van den Raad van State; terwijl hij gelijktijdig is benoemd tot staatsraad in buitengewone dienst.

— Bij besluit van den 6 Julij, heeft Z. M. goedgevonden, ter vervanging van wijlen den heer *de Brueijs*, tot gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Utrecht, te benoemen den heer Mr. *J. van Hall*, thans hoogleeraar in de regtsgeleerdheid aan het athenaeum te Amsterdam.

— Z. M. heeft den heer Mr. *J. Gockinga*, president van het Prov. Geregtshof in Groningen, op het daartoe door hem gedaan verzoek, onder toekenning van pensioen, eervol als zoodanig ontslagen.

— De Luxemburgsche commissie, welke hier verwacht werd, voor de beëediging der nieuwe staatsregeling, door Z. M. den Koning-Groothertog (welke plegtigheid heden heeft plaats gehad), is in deze residentie aangekomen, en gisteren morgen bij Z. M. toegelaten. Zij bestaat uit de heeren *Pescatore*, *Wellenstein*, *Metz*, *Wurth*, *Jurion*, *Witrij*, *de Tomais Victor*, *Stifft* en *Dasselhorn*.

— Het *Staatsblad* n°. 27 behelst een besluit van den 29 Junij 1848, tot bepaling der middellijnen van de verschillende muntspecien, ter uitvoering van art. 17 der wet van den 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69), tot regeling van het Nederlandsche Muntwezen.

Het *Staatsblad* n°. 28 bevat een besluit van den 29 Junij, tot bepaling van het muntloon, dat door bijzondere personen wordt voldaan, ter uitvoering van art. 18 der wet van den 26 November 1847 (*Staatsblad* n°. 69), tot regeling van het Nederlandsche Muntwezen.

— De gewone audientie van den minister van justitie, *ad interim*, zal op Dingsdag, den 11 Julij aanstaande, geen plaats hebben.

— De minister van marine en kolonien, *ad interim*, heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat gedurende de maanden Julij, Augustus en September dezes jaars, en niet langer, ten kantore van de betaalmeesters in de arrondissementen, de voldoening zal geschieden der gagementen ten laste van den Staat, over de tweede drie maanden van 1848, met dien verstande, dat hier alléén bedoeld worden de zoodanigen, die van een *tijdelijken* aard zijn, en in overeenstemming met de vroeger gedane kennisgeving aan de belanghebbenden, sedert den 1 Januarij van dit jaar, door de zorg van het departement van Marine zullen worden voldaan; zullende gezegde betaling aanvang nemen met den 6 Julij aanstaande, en voorts over opgemeld tijdvak dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd.

— Het voorloopig verslag van de commissie van rapporteurs over de ontwerpen van wet, strekkende tot herziening der Grondwet, wordt thans in gereedheid gebragt. Het bevat het overzigt der overwegingen van de afdeelingen der Kamer over die ontwerpen. Gisteren avond is de commissie van rapporteurs daarover nog vergaderd geweest. Ook heden avond zal de commissie van rapporteurs vergaderen. Dat verslag zal nu spoedig in gereedheid zijn.

— Morgen ochtend zal de Tweede Kamer eene zitting houden, om te beraadslagen over het ontwerp van wet, ten doel hebbende de afschaffing der straffen van geeseling en brandmerk.

— Men verneemt dat dezer dagen door den kerkeraad der Nederduitsche gereformeerde gem. te Vlissingen, aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal is ingezonden een adres, houdende protest tegen de beginselen van het door de synodale commissie aan Z. M., op den 18 Mei ll. ingediend request, en daarentegen verzoek, om de in het ontwerp der Grondwet gebragte bepalingen omtrent de punten van vrijheid van godsdienst en onderwijs aan te nemen.

— Een aantal herv. predikanten en ouderlingen op Walcheren, protesteren in een adres aan de Tweede Kamer, tegen hetgeen de synodale commissie, uit naam van het geheele kerkgenootschap, van Z. M. verlangd heeft, en verzoeken daarentegen in de Grondwet te bepalen de afschaffing van het collatie-regt en dat de kerkgemeenten vrije keuze van leeraren hebben.

— Een aantal herv. predikanten in de provinciën Groningen en Vriesland, hebben bij adres de algemeene herv. synode verzocht eene poging te doen tot verbroedering der onderscheiden christelijke gezindten in Nederland.

— Men meldt, dat aan boord van *de Juno* zijn geplaatst de luit. 1ste klasse *van Hasselt*, als eerste officier, en de 2de luit. der mariniers *Stumphuis*, en op de *Prins van Oranje*, de kapt. *Ernst*. De fregatten *Prins van Oranje*, kapt. ter zee *J. F. D. Bouricius*, *de Sambre*, kapt. ter zee *H. Ferguson*, en de korvet *Juno*, kapt. ter zee *W. Stort*, zullen den 15 Julij naar zee zeilen, om tot den 10 Aug. in de Noordzee, langs de kusten van Nederland te kruissen. De correspondentie zal door eene der schoeners met den wal gaande worden gehouden.

De luit. 1ste kl. *de Vaynes van Brakel*, is op non-activiteit gesteld.

Vermoedelijk zal worden geplaatst de luit. 1ste kl. *van der Moore*, als 1ste officier op de *Boreas*, welke den 1 October naar Oost-Indië bestemd is; terwijl de luit. 1ste kl. *J. Spanjaard*, tot kommandant van Zr. Ms. instructie-vaartuig *Urania* zal worden benoemd.

— De bisschop van Gerra heeft zijne dubbele betrekking van zaakgelastigde van den H. Stoel en vice-superior der Hollandsche zending, aan den pauselijken nuntius, *C. Belgrado*, overgedragen.

— In onderscheidene dagbladen worden de geruchten, door de *Kamper Courant* medegedeeld, als of er bederf aan de aardappelen zoude zijn, gelogenstraft. De nachtvorst heeft vroeger de bladeren een weinig doen verdorren, en dit schijnt aanleiding tot die geruchten te hebben gegeven.

In de *Amsterd. Courant* leest men deswege: «De aardappelen beloven eene rijke opbrengst; de vroege zijn van zeer goede kwaliteit en geen spoor van ziekte is er aan te ontdekken. De geruchten, die er omtrent de aardappelenziekte geloopen hebben, zijn daaruit voortgekomen, dat, wanneer de bloesem der aardappelen tot rijpheid gekomen is, die alsdan verdroogt. Personen, weinig met den landbouw bekend, hebben zulks voor ziekte aangezien. De groei van de late aardappelen laat niets te wenschen over.

«Omtrent de granen verneemt men, dat vooral de tarwe zeer goed staat; men rekent op circa een derde grootere opbrengst dan in het vorig jaar. Hier in de omstreken wordt reeds rogge gesneden; het stroo wordt minder lang, maar de aren zijn meer gevuld dan in het vorige jaar.»

— Gedurende het eerste halfjaar 1848, hebben de opbrengsten van den Hollandschen ijzeren spoorweg bedragen ƒ 423,362.12^{5}. Gedurende hetzelfde tijdsbestek in het vorige jaar, hebben de opbrengsten beloopen ƒ 321,689.70. Hetgeen eene vermeerdering voor dit jaar oplevert van ƒ 101,672.42^{5}.

— Men verneemt dat eenige aanzienlijke liefhebbers van zeilen te Rotterdam en van elders het voornemen hebben, om met hunne vaartuigen, bij gelegenheid der wedrennen te Scheveningen, op Woensdag aanstaande, zich aldaar op de kust, op de hoogte van het Badhuis, te verzamelen, en aldaar tot des avonds te verblijven: hetgeen, indien het zich bevestigt, een luister te meer aan het Badhuis en aan de vermakelijkheden van dien dag zal bijzetten.

— Te Amsterdam zal van 28 Augustus tot 30 September eene Tentoonstelling plaats hebben van voortbrengselen van schilder-, teeken-, graveur-, bouw- en beeldhouwkunst van levende kunstenaars, zoowel buiten als binnen het rijk gevestigd, in het locaal der Koninklijke academie van beeldende kunsten.

— Tot voorzitter der Entomologische Vereeniging, welke hare vergadering eergisteren te Amsterdam gehouden heeft, is benoemd de hoogleeraar *J. van der Hoeven*, te Leyden, terwijl voorts is bepaald, dat de vergadering het volgende jaar aldaar zal worden gehouden.

— Door de Valkenjagt-Societeit is tot president verkozen Z. K. H. den prins *van Oranje* en tot secretaris de heer *G. S. Anemaet*.

— Het is bekend welk een grooten bijval de navolging van *Cruikshank*'s plaatwerk, *the Bottle*, door den heer *van der Vliet* alhier uitgegeven, heeft mogen ondervinden. Ten einde die platen nog meer algemeen bekend te doen worden, en zoo veel mogelijk *ieder* in de gelegenheid te stellen, die zelf in eigendom te bezitten, vooral echter om ze ook voor de schooljeugd nuttig te doen zijn, heeft, naar *de Volksvriend* berigt, de heer *J. B. van Loghem*, te Haarlem, de acht platen van *Cruikshank*, in houtsnede, op één vel, in den vorm eener kinderprent uitgegeven, en heeft de heer Dr. *J. P. Heije* daartoe de bijschriften wel willen leveren. Wij behoeven tot aanprijzing dezer onderneming niets te zeggen: de prenten zijn alom ter bezigtiging voorhanden gesteld; maar wij hopen, dat zij bij alle vrienden en begunstigers der afschaffing die ondersteuning zal vinden, die zij zoo zeer verdient. De prijs is 10 cents, en bij vijftigtallen 9 cents. Voorts verneemt men, dat dezer dagen door den uitgever *van der Vliet*, alhier, aan Heeren Burgemeester en Wethouders te dezer stede, vertoond is: *The Drunkards children, a sequel to the Bottle, in eight plates*, bij *George Cruikshank*. Dit nieuwe plaatwerk zal geheel op dezelfde wijze worden uitgegeven als en een vervolg uitmaken van: *de Flesch*, met bijschriften van *Boudewijn*.

— Den 7 dezer werd het lijk van den heer *de Boos*, die dezer dagen te IJselstein is overleden, in zijne vaderstad Schiedam verwacht, om aldaar te worden ter aarde besteld. Deze heer, die ongehuwd was, laat een groot vermogen na, en heeft in zijn leven veler aandacht getrokken, om de zonderlinge afgetrokkenheid waarin hij vrijwillig leefde. Dan was hij in de groote wereld en alle glans en weelde ten toon spreidende, en kort daarna leefde hij als de nederigste en bekrompenste man, die schier alles moet ontberen; dan reisde hij met equipage naar Italie en Napels, herhaalde die reis, omdat hij aldaar zijn snuifdoos had vergeten en niet lang duurde het, of men zag in hem den ambachtsman reizen te voet en op den knapzak; soms mogten de blinden zijner woning nimmer worden ontsloten, dan zwom hij eens weder midden in den winter, doch op het laatst koos hij den landelijken stand en verklaarde, dat het landleven, naar zijne meening, de meeste genoegens van alle wijze van leven opleverde.

— In de *Köln. Ztg* van Julij jl leest men het volgende: «De *N. Rh. Zeitung* beklaagt zich, dat haar de toegang tot het huis van arrest te Keulen geweigerd wordt. Geduld; dit zal spoedig veranderen, indien dit blad niet verandert. Dan zal het niet alleen toegang tot het huis van arrest, maar daar tevens kost en inwoning hebben. In een geregelden staat moet ieder op de plaats komen, waar hij behoort.»

Buitenlandsche berigten.

Het Noorden. — De *Times* bevestigt, dat er een wapenstilstand tusschen het duitsche verbond en de deensche regering is gesloten en zegt, dat de duitsche troepen uit beide hertogdommen zullen trekken, de zweedsche magt terugkeeren en het betwiste grondgebied, zeker gedurende den wapenstilstand, onzijdig blijven zal. Vijf personen, inboorlingen van de hertogdommen, zullen inmiddels met het bewind aldaar belast worden. Eene uitwisseling van krijgsgevangenen zal plaats hebben.

Duitschland. — De vergadering te Frankfort zet haar werk voort, doch op eene onbegrijpelijk langzame wijze en met eene verwarring, die geene waardigheid bijzet. In de zitting van den 6 werd beraadslaagd over de bepaling nopens het verblijf der Duitschers in al de staten des rijks. Twee stelsels staan hier vooral tegen elkander over: het eene wil de bijzondere wetgeving van elken staat nopens de nijverheid eerbiedigen; het andere eene gelijke wetgeving voor het geheele rijk invoeren.

— De gebeurtenissen in Pruissen schijnen haar eindpaal nog niet bereikt te hebben. Er heerscht altijd nog eenige woeling in de hoofdstad.

Italië. — In de kamer der afgevaardigden te Rome zijn de beraadslagingen over het adres van antwoord op de troonrede begonnen. In het daarvan opgestelde ontwerp wordt bepaaldelijk aangedrongen op het voortzetten van den oorlog in Opper-Italië, en worden de krachten van Italië als genoegzaam beschouwd, om de Oostenrijkers te verdrijven. Ten slotte komt echter omtrent dit punt in het ontwerp de volgende zinsnede voor: «Maar, indien anderen op onzen bodem mogten willen strijden, en als kampvechters optreden tegen hen, die aan Italië zijne zelfstandigheid weigeren, dan zouden niet zonder gevolg zijn de aanbiedingen van een moedig volk (de Franschen), hetwelk, zonder aanspraak te maken op onbillijke en gevaarvolle veroveringen, de overweldigers zou kunnen verdrijven, zonder dezen heiligen grond met bloed te bezoedelen.»

— Het piemontesche leger is opgerukt om het beleg om Lognago te slaan, een fort aan de Etsch, tien mijlen beneden Verona gelegen. Het schijnt dat die beweging ten doel heeft, om de Oostenrijkers te beletten den Po over te gaan en het hertogdom Modena te hernemen.

Zwitserland. — Den 3 dezer is te Bern de Zwitsersche Landdag door den nieuwen voorzitter *Funk* geopend. De daarbij uitgesproken rede liep hoofdzakelijk over de strikte onzijdigheid, welke Zwitserland, te midden der gebeurtenissen welke Europa beroeren, moest in acht nemen. «Zwitserland» zeide de voorzitter, «geniet, te midden der regeringloosheid, welke bijna allerwege heerscht, het benijdenswaardig geluk, tot het klein getal landen te behooren, tot welke noch deze ziekte, noch de haar vergezellende en even gevaarlijke gevolgen, hebben kunnen doordringen. Zwitserland, verstandiger dan het vroeger geweest is, biedt voorzeker, zelfs in de onvolmaaktheid van zijnen maatschappelijken staat, een voldoend schouwspel aan.»

Frankrijk. — Den 7 heeft in de nationale vergadering een lid op schroomvalligen toon eene vraag aan het bewind gedaan nopens den staat van beleg, waarin de hoofdstad nog steeds verkeert, en de maatregelen van bedwang tegen de dagbladen. De generaal *Cavaignac* heeft onbeschroomd geantwoord, dat de staat van beleg alleen voor de vijanden der orde verontrustende is, en die staat vooreerst nog moet behouden blijven. Het bewind zou aan de dagbladen weder vrijheid laten, zoodra het dit gepast zou oordeelen. Ook heeft het bewind kennis gegeven, dat de borgtogt voor de dagbladen hersteld is, en zulks niettegenstaande die bepaling laatstelijk afgeschaft was. De generaal *Cavaignac* zeide, dat die maatregel door de omstandigheden geboden werd, in afwachting, dat eene bijzondere wet aan de vergadering zou kunnen worden onderworpen. Geen der leden heeft daarop het woord gevraagd.

Naar aanleiding van een voorstel van den generaal *Oudinot*, om het getal troepen onder de muren van Parijs tot 50,000 man te brengen, heeft de generaal *Cavaignac* te kennen gegeven, dat het uitvoerend bewind zoodanig voorstel niet had afgewacht, en dat zich werkelijk zoodanig aantal troepen rondom de hoofdstad vereenigd bevond; dat binnen kort aan de vergadering een ontwerp zou worden aangeboden, tot wapening der kusten en voor de algemeene veiligheid van het Fransche grondgebied.

Nog heeft de vergadering goedgekeurd het ontwerp, betrekkelijk de spaarkassen en de bons op de schatkist. De conversie der depots van de spaarkas zal in 5 per cent tegen 80, die der bons op de schatkist in 3 per cent tegen 55 plaats hebben.

— Den 7 heeft de begrafenis van den aartsbisschop van Parijs plaats gehad. De geheele geestelijkheid der hoofdstad, de regering, de nationale vergadering, de stedelijke overheden, commissien der werklieden volgden den stoet; dames van allerlei gezindheden vergezelden het lijk. Het stoffelijk overschot van den prelaat is langs den geheelen weg ten toon gesteld geweest. De lijkmis is ten 11½ begonnen, en de begrafenis was ten 1 ure afgeloopen. Het lijk zal tot des avonds ten 7 ure in de kerk *Notre-Dame* ten toon gesteld blijven, en alsdan in den grafkelder nedergelaten worden.

— De bijzondere correspondentiën leveren nog vele omstandigheden, betreffende den strijd te Parijs en doen de aanleiding daarvan meer en meer als een gevestigd plan voorkomen.

— De generaal *Duvivier* is aan zijne wonden overleden.

— De heer *Lamartine* en andere gewezen leden des bewinds komen tegen de geruchten op, alsof zij de zamenstelling van een barricade-battaillon hadden in de hand gewerkt.

Men spreekt er altijd van, dat de heer *Lamartine*, tot herstel zijner gezondheid, naar het Oosten zou vertrekken. Hij is zelfs niet tegenwoordig geweest bij de begrafenis van den heer *de Chateaubriand*, die den 8 dezer heeft plaats gehad.

Spanje. — *Cabrera* is naar het oude veld zijner wapenfeiten teruggekeerd, en reeds spreekt men van eene ontmoeting, die tusschen eene bende onder zijn bevel en de troepen der koningin zoude hebben plaats gehad.

Groot-Brittannië. — De geruchten wegens eene reis der koningin naar Ierland, houden zich niet staande.

— Het Lagerhuis heeft met 351 tegen 84 stemmen het voorstel van den heer *Hume* tot eene nieuwe parlements-hervorming afgeslagen.

— In de vijf eerste maanden dezes jaars is voor 3 millioen ponden minder aan voortbrengselen uitgevoerd, dan gedurende dien zelfden tijd in 1847.

LAATSTE BERIGTEN.

Het Noorden. — De berigten uit Kopenhagen bevestigen de sluiting van een' wapenstilstand, die echter te Berlijn nog moet bekrachtigd worden. Tot hiertoe is men het over alle punten van dien wapenstilstand in de dagbladen nog niet eens.

Rusland. — De bladen uit Petersburg van den 1 Julij spreken wederom van cholera-gevallen.

Duitschland. — De berigten uit Weenen van 6 Julij behelzen de tijding van de plegtige ontvangst der afgevaardigden uit Frankfort, die den aartshertog *Jan* de waardigheid van Rijksbestuurder komen opdragen. Z. K. H. heeft, op het aan hem gerigte adres, geantwoord, dat hij zich gevleid en vereerd gevoelde door de op hem gevallene keuze; dat het zijn opregte wensch is te beantwoorden aan het in hem gesteld vertrouwen; dat hij in volle mate al de eer, maar tevens al de moeijelijkheid van de hem opgedragen waardigheid gevoelde; dat hij van God de noodige kracht afsmeekte om die tot heil van het duitsche vaderland te bekleeden.

Hij deed vervolgens een beroep op de vaderlandsliefde van alle vrienden des lands en betuigde dat slechts door eenheid en wederkeerige matiging, onbaatzuchtigheid en liefde tot regtvaardigheid het gewenschte doel kan bereikt worden; dat hij geen andere eerzucht medebrengt dan aan het gemeenschappelijk vaderland zijne laatste krachten te wijden; dat hij zich echter door zijne stelling te Weenen in de onmogelijkheid bevond reeds nu het tijdstip juist te bepalen, waarop hij de waardigheid van duitsch rijksbestuurder zou kunnen aanvaarden; doch dat hij niet verzuimen zou zich met den Keizer over den aard en de wijze te verstaan, waarop hij de pligten zijner nieuwe stelling, met het door den Keizer geschonken vertrouwen, zou kunnen vereenigen.

Z. K. H., die dus met de daad de hooge betrekking in Duitschland heeft aangenomen, ging aan de hand der afgevaardigden, tot wie hij nog de gewigtige woorden zeide: *«nu zijn wij alle broeders»* op het groote baloon en rigtte eenige hartelijke woorden aan de tallooze op het plein verzamelde menigte.

Van de wallen verkondigden 101 kanonschoten de voor Duitschland zoo blijde mare. Z. K. H. ontving de gelukwenschen van de vreemde gezanten, de Weener nationale garde enz. Onder de hartelijkste betuigingen keerden de afgevaardigden naar Frankfort terug.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.